

Fra Støttekomiteen for Vest-Sahara

Til Norad,

Støttekomiteen for Vest-Sahara takker for Norads mail 1. november om muligheten til å komme med høringsinnspill om innretningen for en ny rammeavtaleutlysning. Vi ønsker å gi vår støtte til innspillet fra RORG av 26. november.

Vi merker oss at Norad i sitt brev spør om det vil være mulig for flere organisasjoner å samle seg om en felles søknad. Vi vil i denne tilbakemeldingen gjerne gå i dybden på dette ene punktet.

Det er uklart hva «felles søknad» i praksis vil innebære; om det er aktiviteter som skal kunne samkjøres, eller bare administrasjon. I både aktivitet og administrasjon ser vi for oss scenarier som i våre øyne framstår som svært komplekse.

Muligens er problemstillingene vi trekker fram unike for vår forening:

- * En særlig stor del av våre totale aktiviteter er knyttet til foredrag jevnt spredt rundt i Norge. Mellom 80% og 90% av vår aktivitet foregår utenfor Oslo/Akershus.
- * Vi har en invers måte å arbeide på, der vi tar utgangspunkt i en konkret situasjon, og trekker utviklingspolitiske lærdommer ut fra dette.
- * Våre fire arbeidsområder er svært ulike hverandre.
- * Det er full tverrpolitisk enighet om sakskomplekset vi arbeider med.

Med dette som utgangspunkt, klarer vi ikke se hvordan et formalisert samarbeid med en annen organisasjon kan bli effektivt, kostnadseffektivt eller enkelt å administrere. Utfordringene ser vi i identifikasjonen av potensielle partnere, utvikling av søknad, gjennomføring av prosjekt og i rapportering. Dessuten kan formaliserte samarbeid være direkte kontraproduktivt for vår organisasjon.

Dagens samarbeidsmodell fungerer svært godt

Vår tilnærming til utviklingsspørsmålene som vi jobber med er ulik mange av de andre organisasjonene. Med utgangspunkt i et helt konkret case – som det er tverrpolitisk enighet om – kan vi eksemplifisere utviklingsspørsmål som FN-reform, menneskerettigheter, bedrifters samfunnsansvar og fosforknapphet. Den tverrpolitiske enigheten og den personlige/dype relasjonen vi skaper til våre målgrupper gjør arbeidet effektivt. I alle disse spørsmålene besitter vi inngående kompetanse. Ingen andre organisasjoner i Norge jobber med alle disse spørsmålene samtidig.

Økt samarbeid mellom organisasjoner i Norge er udelt positivt. I enkelte sammenhenger samarbeider vi med miljøorganisasjoner, i andre sammenhenger med menneskerettighetsforeninger eller med politiske partier. Samarbeidet foregår i de utadrettede tiltakene, i research, i administrasjon m.m.

I rapporten til Norad for 2018 redegjorde vi for følgende: Av de 202 foredragene og arrangementene rundt i Norge i fjor, ble kun to gjennomført alene av vår organisasjon. De resterende ble gjort i partnerskap med andre organisasjoner eller institusjoner, slik som ungdomspartier, LO-systemet, utdanningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner (hvorav noen mottar informasjonsmidler, andre ikke). Vi samarbeider svært godt både med organisasjoner som mottar og som ikke mottar støtte under ordningen.

Vi har også gode erfaringer med ringvirkningene vi får som aktive medlemmer i RORG og Forum for utvikling og miljø. Slike paraplyorganisasjoner har kompetanse og kapasitet til å drive denne typen samarbeid. Det meste samarbeid gjør vi likevel bilateralt med andre miljøer.

Partnersamarbeid lar seg vanskelig koordinere med spredning

At organisasjoner kan samarbeide godt i research, utgivelse av en publikasjon eller avholdelse av et arrangement i Oslo er ikke utenkelig. Men å kunne gi et lavterskeltilbud i form av foredrag/arrangementer rundt i bygder i Norge *i et formelt samarbeid med én annen forening* har vi vanskelig for å se for oss kan gjøres effektivt.

Det er en helt spesiell utfordring å etablere arrangementer i mindre tettsteder rundt i Norge, slik vi gjør. Her drives våre møter av lokale ildsjeler i foreninger som ofte er lokallag av nasjonale organisasjoner. For hvert arrangement vi avholder i dag, er det omtrent to som det ikke lykkes oss å gjennomføre. I dag er det altså slik at vi forsøker å sette opp rundt 400 arrangementer som aldri blir holdt. Å få inn flere organisasjoner i bookingen av dette komplekse utadrettede arbeidet vil gjøre logistikken ekstremt kompleks.

Et kontinuerlig samarbeid vil antakelig lettere la seg gjennomføre dersom informasjonstiltakene i all hovedsak flyttes til Oslo. Her har vår forening kun en begrenset aktivitet i dag. En slik omlokalisering av aktivitetene vil imidlertid være det motsatte av hva vi mener gir best effekt for å nå ut til målgruppene. Vi tror heller ikke en slik omlokalisering vil støtte opp under informasjonsstøtteordningens formål.

Om tanken er at man skal gjennomføre aktiviteter *sammen*, vil det slå svært negativt ut i kostnadseffektivitet, klimaavtrykk og arbeidsmengde for de rundt 180 arrangementene og foredragene som vi har utenfor Oslo/Akershus årlig (av ca 200 totalt).

Uklar effekt

Når vi når ut til en lokal forening, skole e.l. i en norsk bygd, gis vi en viss tid til rådighet. Denne tiden må forvaltes best mulig. Er vi to organisasjoner som skal stå sammen som innleder på samme arrangement, vil det bli halvparten så mye tid på hver. Slik vi ser det, vil effekten av hvert arrangement bli redusert tilsvarende. I stedet for å gå i dybden, slik vi gjør i dag, vil man bli presset til å skimme overflaten. Konseptet med vår forenings arbeid er at vi nettopp gir den dype innsikten i caset først, og deretter trekker generelle lærdommer om norsk utenriks- og utviklingspolitikk. Foredragsvirksomhet rundt i Norge er viktigste aktivitet vi gjør i dag. Vi har vanskelig for å se merverdien i at man skal være flere organisasjoner i dette arbeidet.

Om tanken er at man *ikke* gjennomfører arrangementer sammen, men skal booke, avholde og rapportere slike tiltak hver for seg, kan man spørre seg hvilken hensikt det har at man samarbeider.

Problematisk å identifisere partnere

Ingen organisasjoner i Norge jobber samtidig med de fire temaene vi jobber med. La oss si at man i et tenkt eksempel samarbeider med en annen forening om kun ett av våre fire prosjekter – som for eksempel investeringsetikk – og at partnerorganisasjonen også kun benytter 25% av tiden på det samme. En første konsekvens er at 75% av både vår og partnerens aktivitet vil falle utenom Norad-støtteordningen.

Alternativet blir å samarbeide med én organisasjon om én tematikk der vi har overlappende kompetanse/målgrupper, og med en annen organisasjon om et annet tema. I stedet for å ha én

søknad, vil vi altså måtte sende f.eks. fire søknader, basert på fire ulike koalisjoner. Dette vil gi en administrativt svært kompleks struktur, og fører til flere, ikke færre søknader også for Norad.

Et annet tenkt scenario er at to organisasjoner samles om en felles søknad, der det kun er 25% av hver av organisasjonens aktiviteter som gjennomføres i fellesskap, mens øvrige aktiviteter gjøres alene. I et tenkt eksempel på 25% tematisk overlapp, vil seks syvdeler av all øvrig aktivitet i et felles resultatrammeverket gjennomføres av kun av én av partene, uten overlapp. I all hovedsak er søknaden i seg selv felles, men man ikke har felles aktiviteter, sett bort fra et felles tematisk samarbeid om en svært begrenset del (og denne begrensede delen ser vi som sagt vanskelig for oss kan gjennomføres i fellesskap dersom tilstedeværelsen rundt i Norge skal videreføres, jfr punktet ovenfor.)

Mulig risiko for vår profil og strategi

En viktig årsak til at vi lykkes med å nå bredt ut og få gjennomslag for våre kampanjer, er den tverrpolitiske oppslutningen om vårt arbeid. Flere av de andre mottakerne av støtte – som gjør et særdeles viktig og faglig solid arbeid – oppfattes eksternt å ha en noe snevrere politisk forankring. Det er også svært ulike strategier og arbeidsmåter mellom organisasjonene. Vi er svært tilfreds med å organisere enkelttiltak med andre organisasjoner, men stiller oss nølende til å måtte inngå formelle langsiktige arbeid med foreninger som kan trekke i tvil vår egen organisasjons tverrpolitiske strategier og natur.

Dyrere

Om utadrettet virksomhet skal gjøres i partnerskap ute i distriktene, vil kostnaden øke. Å ta med ytterligere en person på reise hvor vi i dag sender én foredragsholder, vil naturlig nok føre til at reisekostnadene per arrangement raskt øker med 100%.

Vår forening får allerede svært mye aktivitet ut av hver krone ved at vi kan kombinere ulike prosjekter ved våre foredragsturneer rundt i landet. Å måtte logistisk samkjøre utadrettede aktiviteter med andre foreninger vil redusere vår fleksibilitet betraktelig. Med det følger at vi får planlagt og gjennomført langt mindre aktivitet per reise ute i fylkene enn tilfellet er i dag.

Omfattende arbeid ved rapportering

Vi ser det som et svært komplekst scenario å måtte rapportere sammen med andre organisasjoner. Det vil medføre felles budsjettkontroll utover året (med påfølgende samkjøring av styrekalendre), samkjøring av regnskapsoppsett og regnskapsrutiner, kontroll på hverandres kostnadseffektivitet/resultatoppnåelse, koordinering av relasjoner med Norad/RORG.

Skjeve samarbeidsrelasjoner

Hvis flere organisasjoner skal samarbeide om en prosjektsøknad, vil organisasjonen som leder prosjektet trenge økt administrativ kapasitet. Det vil føre til en skjevhet i samarbeidet. Å komme til enighet med andre organisasjoner om utviklingen av 'skjeve' søknader framstår som svært utfordrende.

Når det rapporteres, vil det også lett oppstå uklarheter i ansvarsfordeling. Det er uheldig om én organisasjons manglende resultatmåloppnåelse vil slå negativt ut på vurderingen om hvorvidt organisasjonenes samlede prosjekt rapporteres tilfredsstillende.

Støttekomiteen har utforsket enkelttiltak med ettlandsorganisasjoner

Første gang Norad inngikk en avtale med SKVS om informasjonsstøtte, 16. februar 2011, understreket Norad at de «oppfordrer SKVS til å samarbeide med andre organisasjoner som får

støtte til opplysningsarbeide, og da spesielt ettlandsorganisasjonene. RORG-samarbeidet er også en god støttespiller». Dette gjaldt altså på tiltaksnivå, ikke prosjektsøknad.

På denne tiden var det flere ettlandsorganisasjoner som mottok støtte, og vi gikk inn i samtaler med Afghanistankomiteen, Burmakomiteen, Namibiaforeningen og Fellesutvalget for Palestina, som alle var mottakere under ordningen. Støttekomiteen tok i 2011 initiativ til et første samlet koordineringsmøte disse imellom. Møtet tok for seg om det eksisterer felles faglige eller informasjonsmessige interesseflater mellom organisasjonene. Etter å ha myldret om landminer, investeringsetikk, avkolonisering og flere andre tematiske områder, konkluderte vi med at det til nød kunne være relevant å samarbeid oss imellom om et enkeltstående tematisk seminar knyttet til menneskerettigheter. Samtalene fortsatte inn i 2012, men organisasjonene konkluderte med at de er så vidt ulike i kompetanse, politisk nedslagsfelt og metodologi at det er vanskelig å komme opp med gode konsepter – selv på enkeltstående tiltak – som det kan være hensiktsmessig å samarbeide om.

I lys av den øvelsen vi gjorde i 2011, og årene med aktivitet i etterkant, mener vi at vår forening har mindre til felles med andre ettlandsorganisasjoner enn hva vi har med øvrige RORGer.

Konklusjon

Støttekomiteen for Vest-Sahara ønsker framover å fortsette å benytte seg av mylderet av bilaterale relasjoner som har blitt utviklet med grupper rundt i Norge. Dette er administrativt effektivt, kostnadseffektivt og gir oss svært stor spredning. I tillegg ønsker vi å fortsette det gode samarbeidet i paraplyorganisasjonene som vi er medlem av. Vi kunne ikke gjennomført våre aktiviteter uten de tette båndene med andre organisasjoner.

Vi mener imidlertid at det vil være svært krevende, dyrt og lite hensiktsmessig å utvikle søknader og gjennomføre Norad-prosjekter i partnerskap med en annen organisasjon.

Vi håper en ny innretning på ordningen fortsatt vil stimulere til aktivitet rundt i Norge, og at det tas høyde for hvor komplekst og krevende slikt utadrettet arbeid er. Slike aktiviteter bør ikke forutsettes å bli gjort i partnerskap med flere aktører.

Vi håper også at det tas høyde for at mange av organisasjonene er av vidt ulik natur.

Vi vil til slutt få takke for den viktige støtten fra Norad som gjør arbeidet vårt mulig, og håper på fortsatt tett samarbeid.

Mvh,

Erik Hagen
Daglig leder,
Støttekomiteen for Vest-Sahara
Tel (+47) 45265619
www.vest-sahara.no